

LIST ŘÍMANŮM – OTÁZKA SPÁSY ŽIDŮ (Ř 9:25-10:21)

OPAKOVÁNÍ A NAVÁZÁNÍ

V listu Římanům, vidíme, jak se náš život postupně ukazuje ze stále vyšší a vyšší perspektivy.

- Boží slovo nás postupně vedlo od marnosti lidských cest až k vědomí hluboké lidské ztracenosti ... pak jsme postupně začali vidět Boží plán – Boží spravedlnost pro člověka – spravedlnost z víry v Pána Ježíše Krista ... pak jsme uviděli význam Kristovy smrti a vzkříšení – jak nás Boží milost skrze smrt a vzkříšení v Kristu přivedla k novému životu v Duchu svatém ... z ještě vyššího nadhledu jsme mohli uvidět, že jsme dávno předurčeni k tomu, abychom přijali podobu Božího Syna (pravé lidství) ... spolu s tím jsme přijali zjevení o našem synovství Božím, našem dědictví a přicházející slávě ... a nakonec jsme spatřili život věřícího jako svrchované dílo Boží milosti, naplánované už před stvořením světa a vedené Boží mocí až k věčnému cíli ve slávě.
- Spatřili jsme v tom všem nesmírnou Boží velikost, moudrost a slávu.

A z této vysoké perspektivy – kdy vidíme spásu člověka nikoli jako lidskou snahu, ale jako veliké a svrchované dílo Boží milosti – vidíme i odpověď na **palčivé otázky** ohledně spásy Izraele:

? Jak je to s Izraelem – s těmi, kterým patří synovství, sláva, smlouvy, kterým byl dán Zákon a zaslíbení?

? Proč mnozí nepřijali Krista? A jak to, že mnozí pohané ho přijali? Zklamalo snad Boží slovo?

- My si tady a dnes možná neuvědomujeme, jak důležité to jsou otázky, protože žijeme ve zcela pohanském prostředí.
- Ale z hlediska Božích plánů s celým světem, jsou to důležité věci.

? Takže proč dosud mnozí Židé nepřijali Krista, ale přijali ho mnozí pohané?

- Hlavním argumentem na začátku 9. kapitoly je výrok: „*Ne všichni, kdo jsou z Izraele (myšleno z praotce Jákoba), jsou Izrael (myšleno Boží Izrael).*“
- Jako příklad tohoto principu je uveden **Izák**: ne všichni Abrahamovi tělesní potomci byli těmi zaslíbenými dětmi Abrahamovým.
  - O Božím potomstvu tedy nerozhoduje **tělesný původ** z Abrahama, ale **Boží výrok**, Boží **rozhodnutí** – jinými slovy Boží **vyvolení**.
- Další důkaz jsme viděli v následující generaci – na dvojčatech, **Jákovovi** a **Ezauovi**.
  - O Boží volbě bylo rozhodnuto dříve, než přišli na svět, než mohli vykonat cokoli dobrého, či zlého – Boží vyvolení tedy nemá nic společného se **skutky, zásluhami**, či **charakterem člověka**.

V Písmu vidíme vedle sebe **Boží svrchovanost** a současně **lidskou zodpovědnost**.

- Mluvili jsme o tom, že mnohé Biblické pravdy jsou nám zjevovány **dialektických dvojicích** (párech) – neumíme je lidským rozumem skloubit, pouze víme, že obě pravdy musí platit současně.

Boží svrchovaná volba **není nespravedlivá**:

- I kdyby nezachránil jediného hříšníka, byl by dobrý a spravedlivý.
- Ti, kdo jsou Bohem z milosti vyvoleni, mohou jen děkovat za Jeho milost – ti kdo jsou za své hříchy odsouzeni, nemohou obviňovat nikoho, kromě sebe.

Bůh je skutečně Bohem – On je jako hrnčír a my jsme jako hlína – je zcela v Jeho moci, co s hlínou udělá.

- Jeho milost je plně v Jeho rukou – Ř 9:16 „*Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo běží, ale na Bohu, který se smilovává.*“
- V centru všeho není stvoření, ale Stvořitel – ne člověk, ale Bůh.

VÝKLAD - Ř 9:25-10:21

Přesto, že jsme v 9. kapitole viděli tyto důležité věci, musíme se vrátit k tomu, že tento text v první řadě řeší **otázku spásy Židů** – to je téma, ke kterému se dnes znovu vrátíme.

- Celá 9. kapitola, na základě starozákonních textů dokazuje, že současná nevíra Izraele a spasení mnohých pohanů, je přesně to, co **předpovídali proroci**.

- A ukazuje, že to také dokonale **odpovídá konceptu spravedlnosti z víry** (ne na základě původu a zásluh).

Dnešní oddíl navazuje na slova 24. verše, kde čteme, že nás „*povolal nejen ze Židů, ale i z pohanů*“.

Ř 9:25-29

Apoštol Pavel tu připomíná známé proroctví proroka Ozeáše, kterým se Židé rádi potěšovali.

- Bůh skrze proroka Ozeáše nejprve vyhlásil, že již pro ně nebude déle slitování, že On sám se proti nim postaví a už nebudou Jeho lidem a On nebude jejich Bohem (Oz 1:6,8-9).
- Ale tím to naštěstí nekončí, Ozeáš prorokuje dál, že Bůh znovu nazve Izrael svým lidem, tu, která nebyla milovaná, nazve milovanou, a tam, kde jim bylo řečeno „nejste můj lid“, budou nazváni syny Boha Živého. (Oz 2:1,25) – Tam jim mimochodem rovněž zaslíbují, že sám obřeže jejich neobřezaná srdce.
- Pavel citací tohoto známého zaslíbení z Ozeáše, připomíná, že **Božímú slitování bude předcházet období odvrácení Izraele od Boha** – což vidíme od Krista až do současnosti.

Zároveň se zdá, že Pavel toto proroctví cituje tak, jakoby mluvilo o **spáse pohanů** – poslouchejte: „*Lid, který není můj, nazvu svým lidem, a tu, která nebyla milována, nazvu milovanou, a stane se, že na místě, kde jim bylo řečeno: Vy nejste můj lid, tam budou nazváni syny Boha živého.*“

- Jakoby tento text mluvil dvojím způsobem:
  - ▶ Když text vztáhneme na Izrael, je důkazem toho, že jejich dočasné odmítnutí Krista, je v souladu s Písmem – jakoby dnes nebyli Božím lidem.
  - ▶ Když tento text vztáhneme na pohany, mluví o jejich zahrnutí do Božích plánů spásy: „*Lid, který není můj, nazvu svým lidem*“.
  - Bůh se vlastně nikdy nepřestal slitovávat – jen na čas obrátil své slitování k jinému lidu, ale Ozeáš říká, že ho nakonec obrátí zpět k Izraeli.
- A přesně toto tajemství nám odhaluje závěr 11. kapitoly – ale k tomu se dostaneme příště.

Další citovaná proroctví jsou z proroka Izajáše: „*Kdyby bylo synů Izraele jako písku v moři, jen ostatek bude zachráněn ...*“ a „*Kdyby nám Pán Sabaoth nezanechal símě, byli bychom jako Sodoma, Gomoře bychom byli podobní.*“

- To je další důkaz z Božího Slova, proč zatím tak málo Židů přijalo Krista.
- Tzv. **ostatek Izraele** vidíme v celé historii (vidíme to na Babylónském zajetí, nebo v době proroka Eliáše, kterému Bůh ukázal, že zachoval 7000 těch, kdo nesklonili koleno před Baalem) – vždy je z Izraele zachráněna aspoň malá část, na které se plní Boží zaslíbení.

Poznámka na okraj:

- Pán Sabaoth znamená Pán Zástupů – velitel nebeských vojsk – bázeň nahánějící Boží jméno – kdykoli soudí Izrael, pamatuje na to, aby mu ponechal símě do budoucna, kdy se nad ním slituje.

V následujících verších Pavel znovu formuluje a opakuje palčivou Židovskou otázku:

Ř 9:30-32A

? Proč ti (pohané), kteří neusilovali o spravedlnost, spravedlnosti dosáhli? A Izrael, který se tolik snažil naplnit spravedlivé požadavky Zákona, do cíle nedošel – proč?

- Pavel ukazuje, že je to i v souladu s Božím konceptem spravedlnosti z víry (ne na základě původu a zásluh).

Ř 9:32B

- Této odpovědi již rozumíme.
- A znovu se to shoduje s Písmem:

Ř 9:32C-33

- Židé, kteří nevycházeli z víry, ale chtěli prosadit svou vlastní spravedlnost, narazili na **kámen úrazu a skálu pohoršení**.

- ☹ Pamatujete?: Položte „spravedlivému“ člověku do cesty Krista – ten kámen úrazu – a hned se ukáže, co v něm je.
  - Kříž, který zbavuje člověka chlouby, se stal nepřekonatelnou překážkou pro ty, kdo doufají ve své vlastní síly a svou vlastní spravedlnost.

(ČSP) **1 Korintským 1:23–24**

23 my však hlásáme Krista ukřižovaného: Židům pohoršení, pohanům bláznovství, **24** ale těm, kteří jsou povoláni, Židům i Řekům, Krista — Boží moc a Boží moudrost.

- Mimochodem: všude, kde se v souvislosti s křížem a Kristem mluví o **pohoršení** – je použito řecké slovo: „skandalon“ = skandál, veřejná ostuda, hanebná věc – něco, co člověka uráží.
- ☹ Jako skandál funguje i to, když někdo uvěří v Ježíše Krista – takový člověk je často skandalizován.
  - Kdo je však ochoten si vírou v Krista udělat skandál, toho Písmo ujišťuje: „*kdo v něho věří, nebude zahanben.*“ – Naopak, jednou bude zjeven před očima celého tvorstva v slávě.

Pavel pokračuje o Židech:

Ř 10:1-4

O Židech, kteří se urážejí na Kristu, je zde řečeno dvojí:

- ▶ **Usilují postavit svou vlastní spravedlnost** (která není založená na doufání v Boha, ale na doufání v sebe).
- ▶ **Nepodřídili se spravedlnosti Boží** – té, která přichází od Boha skrze víru.

? Co znamená: „Kristus je konec Zákona k spravedlnosti pro každého, kdo věří.“?

- V Kristu je Zákon jako bezmocný nástroj spravedlnosti překonán – již ho není zapotřebí.

(ČSP) **Galatským 3:23–25**

23 Dokud nepřišla víra, byli jsme hlídáni pod Zákonem, uzavíráni pro víru, která měla být zjevena, **24** takže se Zákon stal naším vychovatelem ke Kristu, abychom byli ospravedlněni z víry. **25** Když však přišla víra, nejsme již podřízeni vychovateli.

- Tím už jsme se zabývali dříve.
- V následujících verších to Pavel znovu opakuje:

Ř 10:5-8

- ▶ Spravedlnost založená na **Zákonu** klade před člověka ideál, kterého však nikdo nemůže dosáhnout.
- ▶ Spravedlnost založená **víře** je jiným poselstvím (mluví jinak), než byli lidé pod Zákonem zvyklí.

Aby Pavel ukázal, jak mluví spravedlnost založená na víře, cituje velmi zajímavý text z 30. kapitoly Deuteronomia.

- Je to vlastně závěr Mojžíšova Zákona (pak následuje už jen zápis o konci Mojžíšovy služby).
- V Deuteronomiu Mojžíš nejprve opakuje Zákon, pak ve 27.-29. kapitole mluví o požehnáních a prokletích Zákona – a říká, že neposlušnost Izraele přivede až k rozptýlení do všech národů – jak se to i stalo.
- Následuje 30. kapitola, která je proroctvím o tom, že na samém konci Bůh znovu prokáže Izraeli své milosrdenství – On sám se nad nimi slituje, znovu je shromáždí do jejich země, obřeže jejich srdce – On sám způsobí, že budou ze srdce zachovávat Jeho přikázání.
- Toto zaslíbení je v Deuteronomiu spojeno s **posledním příkazem**: obrátit se celým srdcem k Bohu.
- A pak následují ta slova, která Pavel použil v listu Římanům:

(ČSP) **Deuteronomium 30:11–14**

11 Vždyť tento příkaz, který ti dnes přikazuji, není pro tebe nepochopitelný ani vzdálený. **12** Není na nebesích, abys mohl říct: Kdo z nás vystoupí na nebesa, aby jej pro nás vzal, oznámil nám ho a my jej plnili? **13** Ani není za mořem, abys mohl říct: Kdo z nás přejde na druhou stranu moře, aby jej pro nás vzal, oznámil nám ho a my jej plnili? **14** Vždyť to slovo je **velmi blízko tebe, ve tvých ústech a ve tvém srdci**, abys ho plnil.

- To slovo (ten příkaz), co má nakonec zachránit Izrael, není nic vzdáleného, pro co by člověk musel vystoupit až na nebesa, nebo překonat hlubinu moře.
- Mojžíš říká: „*To slovo je velmi blízko tebe – nalézá se v ústech a v srdci.*“

V listu Římanům Duch svatý skrze apoštola Pavla zjevuje, že tím Slovem, které je blízko tebe, ve tvých ústech a ve tvém srdci, je **Ježíš Kristus**.

- ▶ **Hledat ho v nebi** je jako snažit se přivést Krista dolů – což není potřeba, protože On již sestoupil.
- ▶ **Hledat ho v propasti** je jako snažit se vyvést Krista z mrtvých – což není potřeba, protože On již vstal z mrtvých.
- Nehledej tedy toho, který sestoupil daleko na nebesích ... ani nehledej toho, který vstal z mrtvých někde mezi mrtvými ... ale věř evangeliu o Božím Synu, který se stal člověkem, zemřel za hříchy světa a vstal z mrtvých.
- Spása je nyní tak blízko, že už blíže být nemůže – je to Slovo, které je ve tvých ústech, je ve tvém srdci.

V následujících verších sděluje Pavel, co je vlastně tím jediným spásným příkazem ze 30. kapitoly Deuteronomia, který představuje konec Zákona a je blízko každému člověku (je **v ústech** a je **v srdci**):

Ř10:9-13

Stačí jen:

1) **Uvěřit ve svém srdci ve vzkříšeného Krista.**

- Už ve 4. kapitole, když jsme mluvili o Abrahamově víře, jsme viděli, že víra ve vzkříšení Krista je tou spasitelnou vírou, která se započítává jako spravedlnost.
- Podle toho, co jsme si tehdy řekli, představuje víra ve vzkříšení Krista:
  - Víru v Boha, který to, co zaslíbil, je mocen i učinit.
  - Naději tam, kde už naděje není.
  - Víra, která podle Ř 4:17 věří, že „*Bůh oživuje mrtvé a povolává to, co není, aby to bylo.*“, je právě ta Abrahamova víra, která se započítává jako spravedlnost.

2) **A vyznat Pána Ježíše svými ústy** – jak je psáno: „*každý, kdo by vzýval Pánovo jméno, bude zachráněn.*“ (to je citát z proroka Jóele)

- To že „*ústy vyznáváme ke spasení*“, znamená, že naše **vyznání je důležité**.
- Ve Starém Zákoně, když nad něčím bylo vzýváno – jmenováno, vyslovováno, nebo povoláváno – něčí jméno, znamenalo to, že je to, nad čím bylo jméno vysloveno, zahrnuto do jeho vlastnictví.
- Královské území bylo tam, kde byl král povolán králem.
- Území, nad kterým je vzýván Ježíš jako Mesiáš = Kristus = Král, je Kristovo území.
- Proto když ve víře povoláme Ježíše Krista Pánem našeho života, jsme zahrnuti do jeho království.
- ☺ V prvním století byli věřící nazváni „kristovci“ („křesťan“ znamená „kristovec“) – nazývali se Jeho jménem.
- Naše vyznání je důležitý signál našeho spasení.
- ☹ I v běžném životě se věci řídí signály: běžci čekají na výstřel ze startovací pistole ... vojsko čeká na zvuk polnice ... žena čeká, až ji muž požádá o ruku ... řidič čeká na semafor ... motýl na feromonový signál ... služebník v církvi na vzkládání rukou ... sluha na příkaz ... král na to, až bude povolán králem ...
- Provolej Ježíše Pánem svého života a spustíš proces Božího spasení a Boží vlády ve svém životě.
- Zdá se, že není nic jednoduššího, jako být spasen skrze víru – problém je, že bez víry to nejde.

Následující text mluví o dočasné nevěře Židů:

Ř 10:14-18

Série otázek by mohla naznačovat sérii **výmluv**: přece nemohou vzývat někoho, v něhož neuvěřili ... přece nemohou uvěřit v někoho, o kom neslyšeli ... přece nemohli slyšet bez toho, kdo hlásá ... přece nemohou hlásat, když je nikdo neposlal ...

- Proti těmto výmluvám a údajným překážkám víry jasně stojí Pavlovy argumenty:

- Pavel ukazuje, na základě citátů z Izajáše, že nohy těch, kdo zvěstují evangelium, jsou podle Božího slova už na cestách. A pokud je splněno to, že již byli Bohem posláni hlasatelé, pak musí platit, že bylo hlášáno, již slyšeli.
  - V 18. verši apoštol Pavel oproti celé té sérii otázek jasně proklamuje: „*Já však pravím: Což neslyšeli? **Ovšemže slyšeli!***“
  - A znovu to podepírá i slovem z Písma, ze Žalmu 19:5: „*Do celé země pronikl jejich hlas, do nejzazších končin obydleného světa jejich výroky.*“
- ☺ Všimněte si, že Pavel je o těchto věcech plně přesvědčen nikoli na základě nějakých statistik, ale na základě Božích výroků.

Problém Židů tedy není, že neslyšeli, ale že **neuvěřili**.

- A znovu citát z proroka Izajáše: „*Pane, kdo uvěřil naší zvěsti?*“

Mimochodem:

- Důležitý výrok, který zde nacházíme, je: „**Víra je ze slyšení.**“
- Nemůžeme očekávat víru tam, kde lidé neslyší evangelium o Ježíši Kristu, ukřižovaném a vzkříšeném.

V posledních verších 10. kapitoly začíná být odhalováno **tajemství**, které je odpovědí na Židovskou otázku:

Ř 10:19-21

Vše je složeno z citátů starozákonních textů:

- **Izrael** je lid neposlušný a odmítavý.
- Bůh se tedy dává poznat těm, kteří ho nehledali – **pohanům**.
- Starozákonní proroctví totiž říká, že Boží milost namířená k pohanům má **vzbudit žárlivost Izraele**.
- ▶ A tak je **neposlušnost Židů** součástí Božího plánu a **→ slouží k záchraně pohanů**.
- ▶ A **záchrana pohanů** je zase součástí Božího plánu a **→ slouží k záchraně Židů**.

Více se o tom dozvíme v 11. kapitole.

DOMÁCÍ ÚKOL:

Nastudujte si Ř 11:1-36 a pište si poznámky – příště si to společně vyložíme.